

**Часть I Татар теленнән сораулар һәм биремнәр.
(Вопросы и задания по татарскому языку)**

Максимальный балл 10

Время выполнения 60 минут

№ п\п	Биремнәрнең эчтәлегә (содержание)	Отметка жюри
1	<p>Бирелгән жөмлэләр арасында сыйфатның артыклык дәрәжәсендә кулланылган жөмләне табыгыз. (Найдите предложение, где прилагательное использовано в превосходной степени.)</p> <p>а) Мин китапханәдән кызыклы китап алдым. б) Кышкы көндә без биек тауга мендек. в) Тирә - якта без торган түбәдән дә биегрәк түбә күренмәде. г) Тауның иң биек жиренә менеп житкәнбез.</p>	
2	<p>Йомшак әйтелешле сүзне билгелзгез. (Найди слово, которое произносится мягко.)</p> <p>а) дәрес; б) укучы; в) китап; г) такта;</p>	
3	<p>Кайсы сүзләр антоним түгел? (Какие пары слов не являются антонимами?)</p> <p>а) йомшак күңелле - каты күңелле; в) явыз – усал; б) яхшы күңелле - начар күңелле; г) кире – тыңлаучан;</p>	
4	<p>Кайсы сүзнең транскрипциясе дөрөс? (Укажите верную транскрипцию данных слов).</p> <p>а) дәрес [дәрес]; б) сәгать [сәгъәт]; в) ярдәм [яәрдәм], г) юлдаш [юлдаш]</p>	
5	<p>Бирелгән сүзләр ничек атал? (Как называются данные слова?)</p> <p>жиләк, жиләкле, жиләклек;</p> <p>а) тамырдаш сүзләр; б) охшаш яңгырашлы сүзләр; в) парлы сүзләр; г) кушма сүзләр;</p>	
6	<p>Бирелгән жөмләнең кайсы варианты ижекләргә дөрөс бүленгән? (Укажите вариант, где слова данного предложения верно разделены на слоги.)</p> <p>а) Ки-тә баш-ла-ды ин-де без-дән кош-лар; б) Ки-тә ба-шла-ды ин-де без-дән кош-лар; в) Ки-тә баш-ла-ды ин-де без-дән ко-шлар;</p>	

7	<p>Бирелгэн жөмлөнөн дөрес тәржемәсен күрсәтегез. (Укажите верный перевод данного предложения).</p> <p>Магазин работает с 9 утра до 10 часов вечера.</p> <p>а) Кибет иртэнге тугыздан кичке унга кадәр эшли; б) Кибеттә ял вакыты көндөзгә сәгать бердән икегә кадәр; в) Кибет иртэнге сәгать жидедән кичке унга кадәр эшли.</p>	
8	<p>Тамыры дөрес күрсәтелмәгән сүзне табыгыз. (Найдите вариант, где корень слова указан неверно),</p> <p>а) сабырлык (сабыр); б) эшләгез (эш); в) тәмсезләнү (тәм); г) бүлмәгездә (бүлмә);</p>	
9	<p>Сезнеңчә дөрес җавап кайсысы? (Укажите верный на ваш взгляд ответ.)</p> <p>Чын дус нинди була?</p> <p>а) ялкау; б) алдакчы; в) ярдәмчел; г) карак;</p>	
10	<p>Туган көнгә чакыра беләсеңме? (Как пригласишь друга на день рождения?)</p> <p>а) Әй, дускай, туган көнгә кил! б) Дустым! Сине туган көнемә чакырам! в) Дустым, туган көнгә кил. Бүләк онытма.</p>	
	Барлыгы (всего):	

Часть II. Татар әдәбиятыннан сораулар һәм биремнәр **(Вопросы и задания по татарской литературе)**

Максимальный балл: 10

№ п\п	Биремнәрнең эчтәлегө (содержание)	Фактические баллы
1	<p>Хикәяне укыгыз. Рөстәмгә бу сыйфатларның кайсысы туры килә? (Сначала прочитайте этот рассказ. Какое из этих качеств подходит Рустаму?)</p> <p style="text-align: center;">Ана рәхмәте.</p> <p>Рөстәмнең әнисе эшли. Бүген ул эштән соңрак кайтты. Әнисе, капканы ача-ача:</p> <p>- Иртән өйдәге эшләрне карарга өлгермәгән идем, хәзер тагын соңга калдым, - дип сөйләнеп керде. Öйгә кeргәч аптырап калды һәм улына карады. - Улым, идәнне кем юды? Әллә апаң килдеме? - дип сорады. - Юк, беркем дә килмәде, мин үзем юдым, - диде Рөстәм. - Син юдыңмы? - Аннан әнисе өстәп куйды: - Ә сиңа идән юарга кем кушты? - Беркем дә кушмады. Үзем тоттым да юдым. Әнисе аның алсу битләреннән үптө. - Менә рәхмәт! Менә рәхмәт, улым! - диде ул.</p> <p>а) эшчән, тырыш; б) ялкау әдәпсез; в) эш яратмый;, г) ярдәм итми;</p>	
2	<p>Бирелгән юлларда нинди сурәтләү чарасы кулланылган? (Какое средство выразительности использовано в заданных строках?)</p> <p style="text-align: center;">Ай көлә, айга кызык була, Ай – ялгыз ул картлык көнендә.</p> <p>а) гипербола; б) сынландыру; в) чагыштыру; г) фразеологизм;</p>	
3	<p>Бирелгән жөмлэдәгө “Куян” сүзе нәрсәне аңлата? (В каком значении использовано в данном предложении слово «заяц»?)</p> <p style="text-align: center;">Бу куян юньле киңәш бирер, дисеңме? (Р. Фәизов)</p> <p>а) урман жәнлегө. б) йорт хайваны; в) куркак жанлы кешө;</p>	

4	<p>Бирелгән өзек нинди әкиятнең башланычы? (Данное начало какой сказке относится?)</p> <p>Борын-борын заманда булган икән, ди, бер Хатын. Аның булган, ди, өч кызы. Бу Хатын, кызларымның өсте бөтен, тамаклары тук булсын, ди-ди, көне-төне эшлэгән, ди.</p> <p>а) “Өч кыз” әкиятте; б) “Өч байтал”; в) ”Өч аяклы ат”; г) “Өч килең”;</p>	
5	<p>Шигырьгә төшеп калган сүзгә куегыз. (Вставьте пропущенное в данное стихотворение слово.)</p> <p>... – киңәшчәң синең, Дустың, ярдәмчәң синең. Ул хөрмәткә бик хаклы, Кадрлә син ...ны. (Х.Шабанов)</p> <p>а) китап; б) дәрәслек; в) дәфтәр; г) каләм;</p>	
6	<p>Муса Җәлилнең шигырен билгеләгез. (Укажите стихотворение Мусы Джалиля.)</p> <p>а) “Иртә”; б) ”Матурлык белән мин”; в) “Кызыл ромашка”; г) “Кызыклы шәкерт”;</p>	
7	<p>Бу әкияттә ипине кем пешерә? (Кто испек хлеб в этой сказке?)</p> <p>“Тавык, Тычкан һәм Көртлек бергә торалар икән. Беркөнне Тавык орлык тапты. ...”</p> <p>а) тычкан; б) тавык; в) көртлек;</p>	
8	<p>Бирелгән бирелгән сүзләр аркылы әкиятнең исемен исеңә төшер. (Вспомни сказку по ключевым словам.)</p> <p>Су, тарак, малай, эни, этләр;</p> <p>а) “Ак бүре”; б) “Шүрәле”; в) “Су анасы”; г) “Өч кыз”</p>	
9	<p>Габдулла Тукай кайчан һәм кайда туган? (Где и когда родился Габдулла Тукай?)</p> <p>а) 1886нчы елның 26нчы апрелендә Арча районы Кушлавич авылында; б) 1825нче елның 14нче февралендә Татарстанның Яшел Үзән районы Олы Шырдан авылында; в) 1931нче елның 28нче июнендә Минзәлә районының Югары Тәкермән авылында;</p>	

10	<p>Дөрес жөмләне табыгы. (Найдите верное утверждение.)</p> <p>а) Сабантуйда зур бүләкләр бирәләр; б) Сабантуй – татар халкының милли бәйрәме; в) Сабантуй – рус халкының милли бәйрәме; г) Сабантуй – башкорт халкының милли бәйрәме;</p>	
	Барлығы:	

**Областной этап Всероссийской олимпиады школьников
по татарскому языку и литературе для общеобразовательных
организаций с обучением на русском языке (для изучающих
татарский язык) 2023-2024 учебный год
5-6 классы**

**Максимальный общий балл – 20
Время выполнения – 60 минут**

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен
татар теленнән һәм әдәбиятыннан үткәрелә торган 5 -6 -нчы сыйныфлары
өчен Бөтенроссия олимпиадасының өлкә этабы биремнәре.
1тур**

Ижади эш. Сыйфатларны тәржемә итеп, жөмлөләрне языгыз:

Тагын (солнечная) яз җитте. (первые теплые) яңгырлар явып үтте. Агачлар (зеленые-зеленые) яфракларга күмелделәр. Шомыртлар (белый) чәчәк аталар. Жылы яклардан (перелетные) кошлар кайталар. Өй түбәләрендә (веселые) сыерчыклар сайрыйлар.
